

Głos Pomorza

dawniej „Głos Wąbrzeski”

PISMO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, OSWIATOWE I POLITYCZNE DLA WSZYSTKICH STANÓW

Nr 117

Wąbrzeźno, sobota dnia 9 października 1937

Rok 19

Stany Zjednoczone potępiają Japonię i oskarżają o pogwałcenie paktu 9 mocarstw

WASZYNGTON. Departament stanu ogłosił następujący komunikat:

Od początku konfliktu na Dalekim Wschodzie rząd Stanów Zjednoczonych interweniował u rządu chińskiego i japońskiego, nalegając, by rządy te nie uciekały się do działań nieprzyjacielskich. Stany Zjednoczone zaproponowały prócz tego swe pośrednictwo i swe usługi, by znaleźć rozwiązanie możliwe do przyjęcia dla obu stron i by załatwić w sposób pokojowy konflikt na Dalekim Wschodzie.

Wśród zasad, które, według opinii rządu Stanów Zjednoczonych, powinny kierować stosunkami międzynarodowymi, jeżeli pokój ma być utrzymany, należy wymienić:

nie stosowanie przez narody siły w celach politycznych i wstrzymanie się od ingerencji w sprawy wewnętrzne innych krajów;

załatwianie zagadnień powstających na tle stosunków międzynarodowych w drodze pokojowych rokowań i układów;

poszanowanie przez wszystkie narody praw innych narodów i wykonywanie przez wszystkich powziętych zobowiązań;

wzmocnienie zasady poszanowania traktatów.

Prezydent Roosevelt wskazał na te zasady 5 października w swym przemówieniu w Chicago, podkreślając ich znaczenie i wykazując, na podstawie analizy sytuacji światowej, iż nie może być mowy o trwałości pokoju wewnętrznego i zewnętrznego bez poszanowania praw i zasad moralnych, przyjętych przez wszystkich oraz, że

anarchia międzynarodowa niszczy wszelkie podstawy pokoju.

Wobec rozwoju sytuacji na Dalekim Wschodzie, rząd Stanów Zjednoczonych musiał przyjąć do wniosku, że akcja japońska w Chinach jest niezgodna z zasadami, jakie powinny kierować stosunkami pomiędzy narodami oraz sprzeciwia się postanowie-

Kulminacyjna faza bitwy o Szanghaj

LONDYN. Bitwa pod Szanghajem wchodzi w okres kulminacyjny i z dniem każdym przybiera na zacieklności. Główne natarcia japońskie skierowane są wzdłuż osi Lotien - Kiating i w kierunku na Czapei, to jest na środek i podstawę frontu chińskiego.

O ile pod Czapei wojska japońskie nie zdołały się posunąć naprzód, o tyle, jak można wnosić z komunikatów japońskich i chińskich, pod Lotien Japończycy uzyskali pewne powodzenie i przełamali obronne pozycje chińskie, posuwając się ku Kiating, gdzie znajdowało się dowództwo armii chińskiej.

Na tym odcinku też walczą odwoły chińskiej i wciąż nowe posiłki, napływające z Nankinu i Chin południowych.

Komunikaty obu sztabów różnią się co do sytuacji pod Lotien, zgadzają się ze sobą w opisie walk w Czapei (dzielnica Szanghaju). Na odcinku tym nie ustają zaciekle walki, a przesunięcia w tę lub inną stronę nie przewyższają kilku metrów. Walka toczy się o poszczególne budynki. Pionierzy

niom traktatu 9 mocarstw, o ile chodzi o zasady i politykę, jakie powinny być stosowane w Chinach. Akcja ta sprzeciwia się również paktowi Briand - Kellog. Wynika z tego, iż konkluzje, do jakich doszedł rząd Stanów Zjednoczonych w sprawie Chin, w ogóle zgadzają się z uchwałami Ligi Narodów.

chińscy urządzają wypadki na tyły wojsk japońskich, wykorzystując znane sobie korytarze podziemne. Przejść tych nie znają Japończycy, wskutek czego dają się zaskoczyć przez nagłe wypadki oddziałów chińskich.

We wtorek samoloty japońskie wykonały nalot na dzielnicę Czapei, zrzucając przeszło 50 ton materiałów wybuchowych w pobliżu dworca Północnego. Działania bomb były tak silne, że wojska międzynarodowe, stacjonowane na granicy concessions międzynarodowej musiały się wycofać.

Flota niemiecka na morzu Śródziemnym

BERLIN. W tych dn. wyruszają na wody śródziemnomorskie pancernik „Deutschland” oraz czwarta floty kontrtorpedowców, dla złuzowania statków, znajdujących się obecnie na hiszpańskich wodach nadbrzeżnych.

Pancernik „Deutschland” był jak wiadomo trafiony bombami rządowych samolotów hiszpańskich, w odwet za co Niemcy zbombardowali Almerię.

Ks. Juliana z małżonkiem na polowaniu

WOLSZTYN. W Wolsztynie mówi się dużo, że w dniach 16 i 17 października br. ma się odbyć w Chobienicach wielkie reprezentacyjne polowanie, urządzone przez p. hr. Mielżyńskiego z Iwna, które zaszczylić ma swą obecnością następczyni tronu holenderskiego ks. Juliana wraz z swym małżonkiem ks. Lippe.

Zostań członkiem TOW. POPIERANIA BUDOWY PUBL. SZKÓŁ POWSZ.

Bankier Mendelson uciekł z milionem złotych

Lódź. Lotem błyskawicy rozeszła się po mieście wiadomość o zagadkowym zniknięciu dyrektora, a zarazem właściciela Spółdzielczego Banku Przemysłowo-Handlowego, Szlamy vel Stanisława Mendelsona, zamieszkałego w Łodzi przy ul. 11 Listopada 52. Bezpośrednią przyczyną ucieczki Mendelsona była rewizja ksiąg banku, dokonana przez władze skarbowe. Mendelson przed ucieczką zabrał wszystką gotowiznę banku, obliczaną na około milion złotych.

Gdy wieść o ucieczce Mendelsona dotarła do posiadaczy wkładów, tłumnie poczęli się zgłaszać do kas banku, chcąc wycofać oszczędności. Jednak

kasy były puste i wypłat odmówiono. Poszkodowani zalegli nie tylko biura banku lecz ulicę przed gmachem. Silne oddziały policji rozproszyły tłum i obstarwiły gmach. Afera obecna żywo przypomina aferę łódzkiego Banku Handlowego w roku 1932, kiedy również gmach tej instytucji był obleżony przez tłumy.

Jeśli wiesz..

że sąsiad twój nie abonuje „Głosu” namów go do zapisania choćby na jeden miesiąc. Gdy raz zapisze, będzie stałym Czytelnikiem!

Ważna narada polityczna

WARSZAWA. W dniu 7 bm. odbyła się w prezydium Rady Ministrów w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Śmigłego Rydzina narada polityczna, w której wzięli udział członkowie rządu z prezesem Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowskim na czele oraz szef Obozu

Zjednoczenia Narodowego płk. Adam Koc.

Narada trwała od godz. 17.30 do 20. Wedle obiegających pogłosek podczas posiedzenia toczyła się szczegółowa dyskusja, z udziałem najwyższych czynników państwa oraz członków gabinetu, nad sytuacją polityczną Polski.

Korsarska łódź podwodna poszła na dno

LONDYN. Załoga kontrtorpedowca „Basilisk”, który był przedmiotem ataku nieznaną łodzi podwodnej, jest przekonana, że granaty głębinowe, skierowane przez „Basilisk” przeciw nieznaną łodzi, miały ten skutek, iż łódź została zatopiona. Członkowie załogi twierdzą, że „Basilisk” zrzucił 6 granatów podwodnych, które spowodowały pęknięcie pancierza łodzi, wskutek czego łódź podwodna natychmiast poszła na dno. W pobliżu miejsca, gdzie łódź uległa prawdopodobnie zatopieniu, marynarze „Basiliska” widzieli na powierzchni znaczne ilości oliwy.

Admiralicja nie potwierdza tej wiadomości, ale również odmawia zaprzeczenia jej.

Sojusz Japońsko-Niemiecki

LONDYN. Jak donoszą z Tokio, toczy się tam od pewnego czasu ożywiona kampania na rzecz zacieśnienia sojuszu Japońsko-Niemieckiego. Rocznicą podpisania układu Japońsko-Niemieckiego ma być w całym kraju uroczyste obchodzone.

Hiszpańska rządowa łódź podwodna „C 2” którą powstańcy chcieli zawładnąć w Breście

Wiadomości ciekawe z bliska i daleka

Napad z sztachetą na policjanta

LASKOWICE. W pobliżu dworca kolejowego w Laskowicach na jednej z ulic miała miejsce w niedzielę 3 bm. krwawa bójka. Rzecz działa się późnym wieczorem, i między bojowników wkroczył starszy posterunkowy Stanisław Kawczyński (będący chwilowo na urlopie) spotkał on się jednak z napaścią; bo oto jeden z bojowników uzbrojony w sztachetę, jaką zerwał z pobliskiego płotu rzucił się na policjanta, zadając jemu silny cios w głowę.

Policjant stracił przytomność i padł na ziemię a sprawcy szukali schronienia w ucieczce.

Bezprzytomnym zajął się natychmiast miejscowy lekarz kolejowy dr Jettka i zarządził natychmiastowe przewiezienie pogotowiem do szpitala powiatowego w Świeciu.

Policjant odniósł tak ciężkie okaleczenie głowy że od chwili napadu nań aż do poniedziałku wieczór nie odzyskał przytomności i istnieje tylko bardzo słaba nadzieja utrzymania go przy życiu.

Kawczyński liczy zaledwie 40 lat i jest ojcem trojga dzieci.

Na miejsce zbrodni przybyły niebawem władze śledcze i rychło doprowadziły do dochodzenia do ujęcia sprawców; są nimi dwóch braci: Kazimierz i Franciszek Krużczyński oraz Władysław Czarniecki z wieśki Lipienki pod Jezewem; tym, który zadał cios policjantowi jest Kazimierz K. Wszyscy wymienieni zostali aresztowani.

Jeszcze jedna ofiara sopockiej jaskini gry

W Gdyni grasował przez czas dłuższy rowerokrad Wieruchowski, który zwykle po skradzeniu kilku rowerów związał do Gdańska.

Celem przytrzymania niebezpiecznego na terenie Gdyni złodzieja, a w Gdańsku niepożądanego cudzoziemca, policja gdańska na prośbę policji gdyńskiej aresztowała wczoraj Wieruchowskiego i przekazała go do Gdyni.

Banda kasiarzy i włamywaczy na występach „gościnnych” w Nowem

NOWE n. W. Spokój naszego miasta zakłóciła banda kasiarzy i włamywaczy jaka piątkowej nocy „pracowała” na naszym terenie, odwiedzając od razu aż kilka przedsiębiorstw. W pierwszym rzędzie odwiedzili oni duży interes kupca p. Juliana Borkowskiego, gdzie podważwszy drzwi wejściowe, wtargnęli do środka

a dalej do biura handlowego. Tutaj zabrali się do szafy ogniotrwałej i rozpruli lecz ku niezadowoleniu znaleźli pustki. — Ztąd włamali się do składu towarów kolonialnych itd. i zabrali z kasy podręcznej 40 złotych.

Wreszcie odwiedzili jeszcze oficyny kupców p. Wilczarskiego i Wiśniewskiego lecz w obydwu wypadkach odeszł z niczym bo zostali spłoszeni. Natomiast tej samej nocy skradziono p. Warmbierowi z samochodu dynamo wartości 250 złotych.

Policja zawiadomiona o włamaniach podjęła za sprawcami pościg.

Upadłość „Esplanade”

POZNAŃ. Wydział handlowy Sądu Okręgowego, po wysłuchaniu stron, ogłosił postanowienie o upadłości kawiarni „Esplanade” spółki z ogr. odpowiedzialnością. Kę misarzem upadłościowym został sędzia Sądu Okręgowego p. Suchowiak a syndykiem masy upadłościowej p. radca Józef Mikolajczak.

Skazanie rolnika

Utarło się na ogół mniemanie, iż wobec tego, że rolnicy opłacają wysokie składki na rzecz ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie, wszelkie koszty związane z wypadkiem pokrywa Zakład Ubezpieczeń Społecznych i poza tym rolnik żadnej odpowiedzialności nie ponosi.

Otóż tak nie jest. W razie bowiem stwierdzenia, iż wypadek przy pracy rolniczej nastąpił wskutek opieszałości rolnika lub zaniedbania w odpowiednim zabezpieczeniu maszyn czy narzędzi rolniczych, to wówczas rolnik taki może być pociągnięty nawet do odpowiedzialności karnej. Dlatego też prowadzonej przez organizacje rolnicze akcji bezpieczeństwa pracy w rolnictwie, rolnicy nie powinni lekceważyć, lecz stosować się do wskazań instruktorów i instruktorów.

Ostatnio Sąd Okręgowy w Gnieźnie skazał rolnika Bronisława Wilczyńskiego z Miastowic pod Gniezmem na 6 miesięcy więzienia za nieumyślnie spowodowany wypadek, któremu uległ robotnik Gąsiorowski. Okazało się bowiem, że Wilczyński w czasie pracy nie miał zakrytego manewru co spowodowało wypadek. Niech wypadek ten będzie przestrożą dla innych.

Wieruchowski zeznał w dochodzeniach że rowary, kradzione w Gdyni sprzedawał w Sopotach a pieniądze uzyskane w ten sposób przegrywał w szulerni sopockiej.

NIE ZAŁUJCIE GROSZA
NA BUDOWĘ SZKÓŁ
POWSZECHNYCH

Wielki pożar w Poznaniu

POZNAŃ. Groźny pożar wybuchł w zabudowaniach Poznańskiej Fabryki Farb (Klarowicz i Ska) na Starołęce, położonych naprzeciw fabryki „Stomil”.

Zaalarmowana straż pożarna odwachu

głównego, przybyła na miejsce w siedem minut, gdy nad fabryką unosiła się olbrzymia chmura dymu, a płomień przedzierał się już przez dach zabudowań.

Okazało się, że źródło ognia było w maszynowni przemalowej. Straż ogniowa wszystkich odwachów zaatakowała z szczęśliwym wynikiem ognie, by uchronić maszynownię nie dopuścić do eksplozji kotła parowego, oraz by uratować składnicę farb.

Ogień ugaszona po dwugodzinnej akcji ratowniczej, po wyrąbaniu dachu itd.

Przyczyna pożaru nie jest jeszcze stwierdzona.

Straty pogorzelnowe nie są ściśle ustalone. Według pobieżnej oceny szkody wynoszą co najmniej 15.000 zł. Prawdopodobnie szkody będą większe.

Spaliła się całkowicie maszynownia przemalowa i dach nad szopą maszynowni. Od zniszczenia uchroniono zładnicę z zapasami farb.

Ciekawy proces

KRAKÓW. Sąd Okręgowy w Krakowie rozstrzygać będzie w najbliższym czasie ciekawą sprawę ze skargi p. Zofii Szparowej, której w czasie operacji w szpitalu

Zastrzelona przez sowieckiego strażnika

TARNOPOL. Pod Skalatem nad Zbrucem prąd wody wyrzucił na brzeg polski zwłoki młodej dziewczyny, którą zastrzelił strażnik sowiecki w chwili, gdy ta usiłowała przepłynąć z Sowieców do Polski przez Zbrucz.

św. Łazarza w Krakowie zapomniano wyjąc po dokonanej operacji bandaże.

Pani Szparowa po 7-miu miesiącach jako rzekomo zdrowa opuściła szpital, po czym ponownie zachorowała i przy powtórznej operacji wyjęto pacjentce bandaż obrośnięty tkanką mięsną przy czym musiano jej wyciągnąć 5 żeber.

Poszkodowana skarży państwowy szpital św. Łazarza w Krakowie o odszkodowanie w kwocie 50.000 zł za trwałe kalectwo i cierpienie.

Sąd krakowski w charakterze biegłych przesłucha kilku profesorów wydziału medycznego U. J. jako rzeczoznawców.

Powodem tragicznego kroku było to, że córka jego jedynaczka, zakochawszy się podczas swych studiów w studencie Jakóbie Handesie z Krakowa, przeszła na judaizm, ażeby wziąć z nim ślub.

Desperat w testamencie całkowicie wydziedziczył swą córkę, podając jako motyw swego kroku fakt, iż przeszła ona na judaizm. Córka wniosła do sądu skargę o unieważnienie testamentu.

Kilogram diamentów w popiołach spalonego auta

MEDIOLAN. Na autostradzie wiodącej z Mediolanu do Turynu we Włoszech wydarzył się wypadek samochodowy. Auto skutkiem zderzenia się z drugim wozem stanęło w płomieniach. Autem tym jechał jubiler z Holandii, któremu pewna firma holenderska dała misję sprzedania we Włoszech klejnotów, przedstawiających ogromną wartość. Jubiler spłonął podczas katastrofy samochodowej. Zwłoki jego znaleziono już zwęglone.

Dowiedziawszy się o tragicznym wypadku, właściciel firmy holenderskiej, która wysłała swe klejnoty na sprzedaż do Włoch, przybył do Mediolanu w celu poszukiwania biżuterii, którą wiozł zmarły jubiler. Przesiano przez sito popioły, pozostałe po spalonym aucie i przy tej okazji odnaleziono z górą kilogram diamentów tudzież ułamki stopionego w ogniu złota. Wszystko razem przedstawia wartość półtora miliona lirów.

Volksbund i żydzi

CHORZÓW. W związku z zamknięciem hotelu „Reden” w Chorzowie, będącego własnością „Volksbundu”, za niechlujstwo i brudy (Gdzież się podział ów sławny porządek niemiecki?) warto podkreślić, że hotel ten został przez Volksbund wydzierżawiony pochodzącej z Jarosławia... żydówce Róży Rappaport. Nie pozbawiony pikanterii jest jeszcze fakt, że w hotelu, któ-

ry był dotąd ostoją niemieczyny na Śląsku, mieszkają dygnitarze izraelskiej gminy wyznaniowej w Chorzowie.

Czyżby zasady rasistyczne nie obowiązywały też Volksbundu?

Starcy w krwawej walce o ziemię

CZĘSTOCHOWA. Sąd Okręgowy w Częstochowie ukarał 6 miesięcznym więzieniem 68-letniego Czaję, który pobił do krwi 77-letniego Świtale, za to, że ten żądał zwrotu zakupionego gruntu, sprzedane-

LONDYN. Znany skrzypek Bronisław Huberman endem ocalał gdy samolot linii holenderskiej „KLM”, rozbił się w pobliżu

Palembang na wyspie Sumatrze. Huberman wraz ze swoją sekretarką powracał samolotem z Jawy do Europy, po długim tournée koncertowym w Austrii i na Jawie. Motor samolotu nie działał prawidłowo przy lądowaniu, wskutek czego nastąpiło zderzenie, którego ofiarami padło czterech zabitych. Huberman wyszedł z wypadku bez szwanku i uległ tylko ogólnemu wstrząsowi. Również sekretarka Hubermana w wypadku nie ucierpiała.

Olbrzymi po ar

W zakładzie ipregnacyjnym progów kolejowych i słupów telegraficznych w Wielkim Chelmie pow. Pszczyna, wybuchł pożar. Spaliła się kotłownia oraz 41.000 litrów olejów wraz z 20 m. sześć. pokładów kolejowych, przypuszczalnej wartości około 200.000 zł.

go Czai przez żonę Świtale, w chwili gdy Świtale był chory. Świtale zaczął Czaję, wskutek czego doszło do bójki, w której Czaja porzwał Świtale. Ze względu na podeszły wiek, sąd zawiesił wykonanie kary.

TYSIĄCE DZIECI WOŁA O WASZĄ POMOC!

JUŻ NADESZŁY

WIELKIE TRANSPORTY

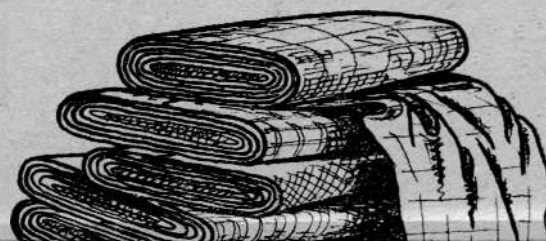
Z. Ziobrowski
- WARSZAWA

NOWOŚCI JESIENNO-ZIMOWYCH

w wielkim wyborze, które specjalnie polecam :

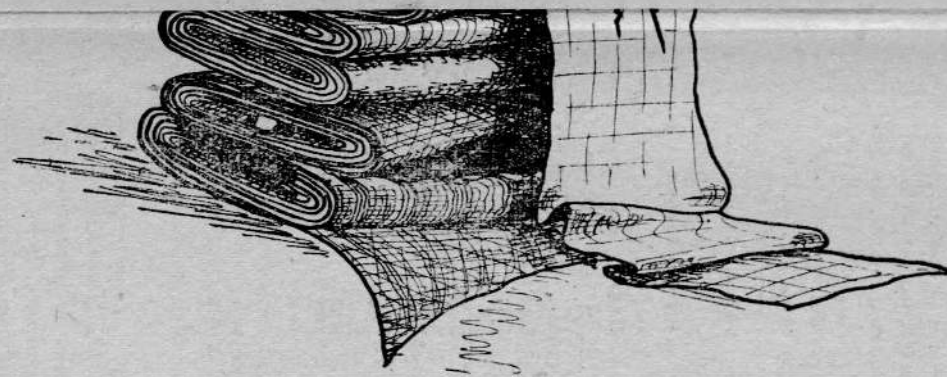
warancje

Materiały modne w deseń	od 1,50
Materiały angora 120 cm	.. 3,50
Materiały na suknie	
i komplety 120 cm	.. 4,20
Materiały ostatnie nowości 130 cm	.. 4,95

Płótna na bieliznę	od 0,58
Płótna mocny towar 80 cm	.. 0,65
Płótna pr. gatunek 80 cm	.. 0,75
Madapolam 90 cm	.. 0,95
Płótno pościelowe 140 cm	.. 1,30
Płótno dobry gat. 140 cm	.. 1,70

Materiały ostatnie nowości 130 cm ..	4,95
Materiały specjalnie na komplety 140 cm ..	5,10
Materiały na płaszcze 140 cm ..	3,75
Materiały Boukle wszystkie kol. 140 cm ..	5,50

Jedwabie

Crep mat śliczne kolory ..	od 2,20
Crep marocain dobry gatunek ..	3,10
Crep grenella gładka ..	3,90
Crep grenella deseniowa ..	4,50

Flanelki na bluzki śliczne kolory i desenie ..	od 0,90
Flanelki krepowane różne desenie ..	1,05
Velwetony na suknie i bluzki ..	1,60
Aksamity do prania gładkie ..	1,70
Aksamity deseniowe ..	1,80

Specjalność

Inlety pod gwarancją w kolorze i nieprzepuszczające pierza we wszystkich szerokościach

Materiały męskie na ubrania, spodnie, płaszcze i kurtki w wielkim wyborze i niskich cenach.

Konfekcja damska

wielki wybór ostatnie nowości w gatunkach i fasonach po przystępnych cenach.

POLECAM mój wielki wybór płaszczyków dziecięcych.

Duży wybór

Damskich i męskich futer, jak skórek, i blamów we wszystkich gatunkach

Dywany - chodniki - ceraty - linoleum - gobeliny - firany - kapy

Płótno pościelowe 140 cm ..	1,50
Płótno dobry gat. 140 cm ..	1,70
Płótno pościelowe 160 cm ..	1,50
Płótno lepszy gat. 160 cm ..	1,85
Płótno prześcieradłowe 140 cm ..	1,50
Płótno prześcieradłowe 160 cm ..	1,85

Ręcznikowe kolorowe ..	od 0,35
Ręcznikowe kol. lepsze ..	0,40
Ręcznikowe krem brzeg niebieski ..	0,60
Ręcznikowe wafel biały ..	0,55
Ręcznikowe adamaszek ..	0,80
Fartuchowe w paski ..	0,65
Fartuchowe 100 cm ..	1,25
Fartuchowe kol. w kwiatki ..	0,95
Fartuchowe kolorowe 100 szer. ..	1,30

Pościelowe kol. w kratę 80 cm ..	od 0,75
Pościelowe kol. trwałe 80 cm ..	0,85
Pościelowe ładny towar 140 cm ..	1,60
Pościelowe prima gat. 140 cm ..	1,80
Pościelowe w kraty 1,60 cm ..	1,60
Pościelowe w kraty lepsze 160 cm ..	1,90

Flanelki na koszule ..	od 0,75
Flanelki w paski ..	0,90
Barchan kepr. w paski ..	0,95
Flanelki różne kolory ..	0,70
Sybiry 90 cm ..	1,50

Konfekcja męska

Ubrania, płaszcze, ulstry, płaszcze lodenowe, kurtki, knickery, spodnie we wszystkich gatunkach, mundurki i płaszcze szkolne po najniższych cenach.

Polecam

Trykoty, rękawiczki, pończochy, wełnę, artykuły męskie oraz wszelką galanterię

„BAZAR” St. Chwiałkowski

Rynek 22

WĄBRZEŻNO

Telefon 85

Międzyczeka

Rok 18

Wąbrzeźno, niedziela dnia 10 października 1937 r.

Nr. 40

Dwudziesta pierwsza niedziela
po Zesłaniu Ducha Świętego

EWANGELJA

św. Mateusza rozdz. 18, wiersz 23—35.

Onego czasu powiedział Jezus uczniom swoim tę przypowieść: Podobne jest Królestwo niebieskie człowiekowi królowi, który chciał kłaść liczbę z sługami swoimi. A gdy począł liczbę kłaść, przywieziono mu jednego, co był winien dziesięć tysięcy talentów. A gdy on nie miał skąd oddać, kazał go pan jego zaprzedać i żonę jego i dzieci, i wszystko co miał, i zapłacić. A upadłszy sługa on, prosił go, mówiąc: Miej cierpliwość nademną, a wszystko tobie oddam. A Pan zlitowawszy się nad onym sługą, wypuścił go i dług mu odpuścił. Lecz sługa on wyszedłszy, znalazł jednego z tych, co z nim służyli, który mu był winien sto groszy; i pojmałszy go, dusił go, mówiąc: Oddaj, co winien. A upadłszy on towarzysz, prosił go, mówiąc: Miej cierpliwość nademną, a oddam ci wszystko; a on nie chciał, ale szedłszy, wrzucił go do więzienia, ażby oddał dług. A ujrzawszy towarzysze jego co się działo, zasmucili się bardzo, i szedłszy, oznajmili panu swemu wszystko co się stało. Tedy wezwawszy go pan jego, rzekł mu: Sługo złośliwy; wszystek dług odpuściłem ci, żeś mię prosił. Czyli tedy i ty nie miałeś się zmiłować nad towarzyszem twoim, jakom ja zmiłowałem się nad tobą? I rozgniewawszy się pan jego, podał go katom, ażeby zapłacił wszystek dług. Takei i Ojciec Mój niebie-

ski uczyni wam, jeśli nie odpuścicie każdy bratu swemu z serc waszych.

LEKCJA

Bracia! wzmacniajcie się w Panu i w sile mocy Jego. Obłecicie się w zupełną zbroję Bożą, abyście mogli stać przeciwko zasadzkom djabełskim. Albowiem nie mamy walki przeciw ciału i krwi, ale przeciwko księżtom i władzom, przeciwko rządcom świata tych ciemności, przeciwko duchownym złościom w nadziemskich. A przetoż weźcie zupełną zbroję Bożą, abyście mogli sprzeciwić się w dzień zły i we wszystkim doskonali stać. Stójcież tedy, przepasawszy biodra wasze prawdą, a obłókszy pancerz sprawiedliwości, i obuwszy nogi w gotowość Ewangelji pokoju. Przed wszystkim biorąc tarczę wiary, którąbyście mogli wszystkie strzały ogniste złośliwego zgasić. I przyłbicę zbawienia weźmijcie i miecz ducha, które jest Słowo Boże.

—o—

Przed wszystkim winien przechodzeń

— Nie ma dnia, żeby na terenie bliższej czy dalszej okolicy nie zdarzył się wypadek samochodowy. Raz po raz, rowerzyści i pijani przechodnie stają się ofiarami tak zwanych „orgii” samochodowych lub wywołują fatalne dla automobilistów „zarzucania” samochodów padając zabić i ranni.

Wypadki samochodowe są znacznie częstsze i groźniejsze, aniżeli by to wynikało z ilości aut i z natężenia ruchu samochodowego. Mamy dzisiaj w Polsce około 40.000 aut i motocykli, a mniej więcej 1.000 ludzi rocznie ginie lub odnosi rany wskutek wypadków samochodowych.

Tymczasem na kolejach normalnotorowych, które naprzykład w 1936 roku przewiozły 173.000.000 pasażerów zdarza się rocznie (a mamy na myśli przeciętną z ostatniego siedmiolecia) zaledwie 85 wypadków 112 wykolejeń, 227 wypad. na przejazdach i 835 przejechania. Ofiarą tych wszystkich wypadków pada rocznie przeciętnie 356 osób zabitych i 797 rannych. Stosunek do ilości pasażerów naprawdę znikomy.

W statystyce wypadków kolejowych uderza jedno: większość wypadków i ofiar zaliczyć należy na rachunek przejazdów przez tory, i najechań na ludzi, chodzących po torach. Niezabezpieczone przejazdy i tory kolejowe są dla przechodniów i nie-nieuważnych, nieostrożnych czy bezzwrotnych woźniców śmiertelną pułapką w której ginie rocznie 242 ludzi, a 268 odnosi lekkie czy ciężkie rany.

A zatem główną przyczyną wypadków czy to kolejowych, czy też samochodowych jest: przechodzień. Jego nieprzewidyujący, lekceważący, lub brawurowy (bezpodbójnie) stosunek do bezpieczeństwa powoduje wypadki, za które odpowiedzialność usiłuje się zarzucić na maszynę. Sprawność umysłowa człowieka niezdyscyplinowanego ustępuje, niestety sprawności maszyny, skonstruowanej celowo i prawidłowo pracującej.

Służba Hydrograficzna

Służba Hydrograficzna Dyrekcji Dróg Wodnych zanotowała w ostatnich dniach spadek temperatury wód na wszystkich rzekach, co tłumaczyć należy zbliżającymi się chłodami. Na Wiśle pod Warszawą temperatura wody spadła z 16 na 14 stopni. Mimo obfitych opadów deszczowych poziom wód utrzymuje się nadal w stanie poniżej normalnego. W Warszawie poziom Wisły wynosi obecnie 91 cm.

traci zapłaty swojej. (Mat. 9, 40)

Ten oto Zbawiciel stanie w przyszłą niedzielę podczas sumy białymi chleba otulony postaciami wobec was odezwi się niejako: „Bądźcie Miłosierni, Jako Ojciec Wasz Jest Miłosierny”.

„Błogosławiony miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mat. 6, 7) Idźcie kochani Diecezjanie, za tym wołaniem i przyodziejcie i nakarmcie i dopomóżcie biedniejszym od siebie a te dobre wasze uczynki pójdą przed wami i zjedną wam miłosierdzie Boże już tu na ziemi. Amen. Pelplin, dnia 5 września 1937 roku

† WOJCIECH

„Babie lato”

Z początkiem października, zwłaszcza w tym roku, czuć już w powietrzu podmuchy zbliżającej się zimy; dni dżdżyste, zimne i smutne, ołowianym ciężarem zawisły nad duszą człowieka, spragnionego słońca i ciepła.

I oto nagle oto nasza jesień, jakby zapragnęła rozstać się z człowiekiem i miłe po sobie zostawić mu wspomnienie, żegna więc go pocałunkiem swym t. zw. „babiskim latem”.

Pole zaorane, łąki i ugory pokrywa raniem jakby srebrzysta osłona, której cienuchne włókna ciągną się wszędzie i mienią się w promieniach jesiennego słońca. A gdy słońce podniesie się wyżej, znika nam z przed oczu ta delikatna powłoka a długie jedwabiste, jakby brylanty błyszczące w słońcu niteczki, zmiecione lekkim podmuchem wiatru, podnoszą się w górę i zawisają na drzewach, krzewach i różnych wyniosłych przedmiotach.

I oto te delikatne, srebrzyste nitki i tkanki, pokrywające pola, łąki i krzewy podczas ciepłych dni października nazywa lud nasz „babim” lub babskim latem”, a często także „świętomarcińskim”. Piękne to zjawisko przyrody ubrał lud nasz w różne przysłowia. I tak w krakowskim według zdania ludu, babie lato następuje zwykle po św. Brygidzie (8 października), stąd też przysłowie: „Po świętej Brygidzie, babskie lato idzie”. W innych zaś stronach mówią (na Śląsku): „Na św. Emila (11-go) babskie lato się przychyła”.

W ustach ludu naszego krążą o tej przedży b. wiele legend. Pogańska wia-

ra ludowa łączyła to zjawisko z czynami różnych bóstw, którym oddawano cześć, chrześcijańska zaś wiara połączyła je głównie z osobą N. P. Marii.

Wedle legendy ludu polskiego ma to się być przedzą z kołowrotka Matki Boskiej świętych niewiast, rzuconą na ziemię,

Przed Tygodniem Miłosierdzia Odezwa Biskupa dr Okoniewskiego

Nadeszła jesień a wraz z jej zimnymi podmuchami i opadaniem liści z drzew wdzierają się podmuchy obaw do dusz, jak przetrwać ziemię, opadają nadzieje żywione na wiosnę że niebawem nadejdą lepsze czasy.

Niestety nie skończyło się jeszcze doświadczenie, jakie Pan na nas nałożył. Ubogie były bardzo plony rolne, owa główna podstawa zamożności ziemi naszej pomorskiej. Z niepokojem spoglądamy w najbliższą przyszłość. Jeśli takie uczucia przepelniają serca tych, co nie nie posiadają, a nadto są bezrobotnymi?

Ale nie wolno nam poddawać się bezczynności i z rezygnacją oczekiwać katastrofy. Przeciwnie musimy zabrać się do czynu, aby zewczas zabezpieczyć się przed skrajną nędzą.

Dlatego urządzamy za zezwoleniem władz od 10 do 18 października „Tydzień Miłosierdzia” we wszystkich parafiach całej diecezji.

aby przypomnieć gospodyniom wiejskim, że nadszedł czas roboty około przedziwa, że należy pamiętać o okryciu biednych i opuszczonych sierotek na ziemi. Na Rusi opowiada lud inną legendę, według której dziewczyna co za życia do złych celów używała przedziwa, odebrała sobie życie i odtąd pokutuje: siedzi przy kądzieli i nieustannie przedzi, ale co uprzedzi, to wiatr złośliwy rozrywa jej srebrne nici i rozwiewa daleko po świecie, po jesiennych ugorach i szerokich łanach ojczystych.

W roku ubiegłym przyniósł on obfite bardzo zasoby, tak że setki i tysiące biednych można było nimi obdzielić. W roku bieżącym potrzeba jest większa, więc większa stać się jeszcze musi ofiarności. Wytężmy wszystkie siły, aby na ołtarzu miłości bliźniego złożyć jak największą ofiarę, pożywienia oraz gotówki.

Niech w ofiarnej składce złączą się wszyscy i mniejsi i ubożsi.

Powiada ewangelia, że Pan Jezus „urzał także, jak jedna wdowa ubożuchna wrzuciła do skarbonki dwa miedziane szelągki, i rzekł: Zaprawdę powiadam wam ta oto wdowa uboga więcej włożyła, niż wszyscy... przy swoim ubóstwie wrzuciła (bowiem) całe swe utrzymanie, które miała” (Łuk. 21. 2-4) Z upodobaniem zatem spogląda Zbawiciel i na najmniejsze ofiary i hojnie jej odplaca.

Zapowiada uroczyste: „Ktokolwiek bowiem uraczy was kubkiem wody w imię moje... zaprawdę, powiadam wam „nie u-

**Młodość prędko nam przeleci,
a więc oszczędzajcie dzieci.**

**Komunalna Kasa Oszczędności
powiatu wąbrzeskiego
WĄBRZEŻNO — RYNEK**

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

Urząd Skarbowy podaje niniejszym do publ. wiadomości, iż w dniu 15 października 1937 r. o godzinie 10 w lokalu składnicy Urzędu Skarbowego przy ul. M. J. Piłsudskiego, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wyszczególnionego inwentarza i zboża: 2 żrebacki, 2 krowy, 8 tuczników, 11 warchołaków, 1 knur, 1 buhaj, 105 ctr. żyta, 3300 kg mąki żytniej. Kwota szacunkowa wymienionego inwentarza i zboża wynosi 5.845 zł.
Urząd Skarbowy.

**SAMOCHÓD
NOWOCZESNY**

**Rocznik 1937
w luksusowym
wykonaniu — — —**
korzystnie
wynajmuje
Firma
Jan Hoffmann
Wąbrzeźno, Rynek 13
Telefon 11

**Wszystkim towarzystwom, Związkom it.d.
ku ogólnej uwadze!**

Z dniem dzisiejszym stawiam nasz nowy zespół **muzyczno-koncertowo-dancingowy — bezpłatnie** do wszystkich ich imprez, zabaw i dancingów w hotelu pod „Białym Orłem”

Tam podaje i poleca: **wieczorowe małe kolacyjki** — flaki, nogi, ryjki, kielbasę z kotła, szyncełki, pa-prykarz, gulasz a la „Orzeł”, wątróbkę i t. d. — **Poleca wszelkie trunki zagran. i krajowe. Piwa pierwszorz. pielęgnowane (pełne)** — Obsługa skora grzeczna i rzetelna. Ceny niepodwyższone. Mile poleca i przyjmuje
Hotel pod „Białym Orłem”
Franciszek Szymański

Za długi mej córki Aleksandry
nie odpowiadam
Marta Piotrowska
ul. Pierackiego 26

Łom żeliwny
kupuje „METAL”
Odlewnicze Zakłady Żelaza
B. Kolečki
Wąbrzeźno-Pom.

Unieważniam
zgubioną kartę rowerową
nr 41399 M
Lewandowski Jan
Nielub

Unieważniam
zaginiony weksel 100 zł
płatny 6. X. 37 z podpisem
Arnold Hoenze
A. Nadolna

**Wyborowe drzewka
owocowe**
zakwalifikowane przez
Pomorską Izbę Rolniczą
po cenach przystępnych
P O L E C A
Jerzy Samulczyk
Wąbrzeźno, ul. Polna 15 — wybudowanie

POMNIKI
gotowe i na zamówienie
dostarczają
**Fabryka Nagrobków -
„MARMUR”**
WĄBRZEŻNO, Piłsudskiego 26 w podwórzu

Pszenicę zatrutą

sieję na zasianym życie po-
łożonym przy agencji poczt-
owej W. Rychnowo.
Stefan Lewandowski
W. Rychnowo
pow. Wąbrzeźno

Wóz meblowy
do przeprowadzek poleca
Malinowski spedytor
kolejowy — Wąbrzeźno
ul. Piłsudskiego 48 tel. 96

**KINO
dźwiękowe
SŁOŃCE**

Dziś w piątek dn. 8. X. o godz. 8.15 uroczysta premiera w sobotę dn. 9. X. o godz. 8.15 w niedzielę dn. 10. X. o godzinie 5 i 8.15 Katakizm dziejowy w roku 2.000-ym! Pierwszy pocisk — rakieta rusza na podbój księżycy
ROK 2.000
Największy film wszystkich czasów, zrealizowany kosztem długoletniej pracy i wielu milionów dolarów! Nowy wspaniały świat!
Następny program **ZEMSTA JOHNA ELLMANA**
W roli głównej **BORYS KARLOFF**
Nowy zespół muzyczny koncertuje w niedzielę do DANCINGU początek o godz. 7 wieczorem.

Wielki konkurs premiowy z kuponami kupiectwa „Głosu Pomorza”

Od stóp do głów ubierzesz się
najkorzystniej
w firmie
Edmund Wenda
WĄBRZEŻNO, Rynek 7

Porcelana szkło
Fajans, sprzęty kuchenne
duży wybór
po **zniżonych cenach**
oraz cylindry na dalszą odsprzedaż —
wielki rabat
poleca Firma
E. SZYMAŃSKI, Hallera 5

Skład mięsa i wędlin
Jan Buczkowski
Wąbrzeźno, — Rynek 32
poleca swoje wyroby
pierwszorzędnej jakości.

Piekarnia-Cukiernia
Zygmunt Klimek
WĄBRZEŻNO, Pierackiego 7
poleca:
znane ze swej dobroci wyroby cukiernicze. Stale świeże pieczywo
Przyjmuje wszelkie zamówienia

Najkorzystniej zakupisz!
artykuły drogeryjne, foto-
graficzne, kosmetykę, —
tapety, farby, lakiery w
Centralnej Drogerii
Kazimierz Stienss
WĄBRZEŻNO, Rynek

Żądaj kuponów! Zbieraj kupony!
DARMO DLA CIEBIE
Serwis obiad. 24 części i inne cenne premie
Przy zakupach w firmach ogłaszających się zbiorowo w niniejszym dziale „Głosu Pomorza” w wielkim konkursie premiowym kupiectwa w czasie
od poniedziałku 27 września do poniedziałku 18 października br. włącznie
Kupujący otrzymują przy zakupach detalicznych — począwszy od 1— zł pełnej wartości jeden kupon.
UWAGA! Osoba, która przedstawi do dnia 20 października b. r. w adm. „Głosu Pomorza” Wąbrzeźno ul. Mickiewicza 1 największą ilość kuponów ze swoim podpisem i pieczęcią firm biorących udział w konkursie prem. z kup. o t r z y m a
1 nagrodę darmo serwis obiad. 24 części
Dalszych 9 osób z największą kolejną ilością kuponów otrzyma nagrody według następującej listy:
2 nagr. — zegar kominkowy,
3 „ — aparat fotograficzny,
4 „ — serwis do kawy,
5 „ — komplet bielizny damsk.,
6 „ — Wykwintny kapeluszek damski z prawem wymiany,
7 „ — komplet do pisania,
8 „ — walizka do podróży,
9 i 10 „ — kwart. pren. „Głosu Pomorza“

Skład towarów kolonialnych
Kawy — Herbaty — Cukierki — Czekolady
poleca po znanych niskich cenach
ANDRZEJ NAST — Wąbrzeźno, Rynek 1.

Zakłady Graficzne B. Szczuki — Wąbrzeźno-Pom.
W dniach od 27 IX do 18 X 1937 r. włącznie udzielamy
KUPONY PREMIOWE — na wszelkie zakupy go-tówkowe oraz na prenumeratę „Głosu Pomorza“

NEODUR
najprzedniejszy lakier meblowy w 60 odcieniach
**TAPETY — FARBY
POKOSTY**
i wszelkie art. drogeryjne
P O L E C A:
L. LEŚNIEWICZ, drogeria
Wąbrzeźno, Rynek

Najlepsza jakość towaru
przy najniższych cenach w firmie
FELIKS REIMANN
skład galanteryjny
WĄBRZEŻNO — RYNEK 30

Jubiler optyk
Rowery i części zamien.
A. Gumieński
WĄBRZEŻNO, ul. Hallera 6

JAN HOFFMANN
Telefon 11 Wąbrzeźno-Pom. Rynek 13
Filie: Płużnica — Lisewo
Hurtowy i detaliczny handel towarów kolonialnych — delikatesów i win
SPECJALNOŚĆ:
cukry czekolady
Wielki wybór konserw rybnych mięsnych i jarzynowych —

Kapelusze damskie
od najwykwintniejszych do solidnych fasonów w wielkim wyborze po cenach niskich tylko w firmie
S. Wrocławska
WĄBRZEŻNO — Rynek 3.

Premie oglądać można w oknie wystawowym p. Edmunda Wandy Wąbrzeźno Rynek